

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

КУЛЬТУРНО-СПОЛОЧЕНЬСКИЙ ТЫЖДЕННИК РУСИНИВ СР

р. XVIII

ч. 37 – 40

1. октобра 2008
ціна 6,- Ск (0,33 €)

• Выдаренов акціє Інштитуту русиньского языка і культуры был День отвореных дверей на Пряшівській універзіті 10. септембра 2008, де гімназістам із Старой Любовні, Міджілаборець, Гуменного і Снини много новых і цінных інформацій о русиньській історії, культурі, языку і можностях штудія русиньского языка передали: (зерьху долов) історик Сполоченсько-научного інштитуту САН у Кошіцях, Пєдр. С. Конєчні, к. н., о. Таїц, Ф. Країняк, член выбору Общества св. Йоана Крестителя, директор Театру А. Духновіча в Пряшові М. Марко, директорка Інштитуту русиньского языка і культуры ПУ Пєдр. А. Плішкова, Пєд., як і далили дві асістєнткы того інштитуту – Пєдр. К. Копорова і Пєдр. М. Мальцовска. Выступав і Мр. А. Зозуляк, який говорив о роботі Світового конгрєсу Русинів і о русиньській прєсї на Словєнську і за єго граніцями. Мр. П. Країняк поінформовав притомных о розвитку русиньского молодежного руху. Фоткы: А. З.

Спомины на директора Михала Сопіру

У моїм жывоті єм мав велє директорів, велитєлів, начальників, генералів, но у моїй памяті найвєкше місцє забераютє найліпшы спомины на мого першого директора Михала Сопіру. Мене, як молодого учітеля по скінчїну Руськой учітельской академії у Пряшові у 1949 році, назначіли учітелєвати на Русскую гражданскую школу во Вышней Радване, окрес Міджілабірці. Тоту школу од року 1946 зачав будувати Михал Сопіра.

Даколи мі в голові перєскакують думкы, ці мої добры спомины на нашого директора не суть позначєны моїм молодым віком, нескусєностєв або і неоективностєв молодого учітеля. Но я у нїм видів і доднєсь виджу нашого чоловіка, русиньского патріота, родакє із русиньского села – Красного Броду. Свою учітельську карєру зачінав у р. 1940 на наших русиньскых школах у Грїбові, Валєнівцях, по 1945 році учів на Руській міщанцї в Пряшові, а од школьско-го року 1946/47 зачав будувати фундаменти новой радваньской руськой міщанкы. Ту треба припомянуги, же у тім часї были тяжкы повойновы рокы.

Моя перша школа

Дєкрєтом Крайского іншпєкторату у Пряшові єм был наставлєный за учітеля у споминаній школі. Наступити до школы было треба 21. августє 1949 року. Тот край на выходній Словакії я лєм мало познав. Як штудєнт я тады ішов влаком на брїгаду почєс ставляня православного храму в Міджілабірцях у 1947 році. Тот храм ся будовав як памятник руськым і советськым воякам, котры зохабили свої жывоты ту в Карпатах у 1. і 2. світовых войнах. Кідь сьме влаком переходили через штаціон у Вышній Радвані, ани в думках єм ся несподївав, же я ту о два роки буду выступати з влаку як новый учітель на радваньскій руській міщанцї.

Од влаку єм помалым кроком ішов долов сєлом і позєрав направо і наліво, ці не збачу даякій вєкшый будинок – міщанку. Ніч єм не видів. На ходнику стояла постарша панї, і я з нєв зачав таку бїсїду:

– Слава Ісусу Хрісту.
– Слава навїкы.
– Мила панї, не могли бы сьтє мі повїсти, де є ту міщанка?
– А нашто вам, молодой пане, тото знати?
– Я маю учітельскій дєкрєт до вашой школы, буду ту учітелєвати.

– Ой, паночку, та вы учітель. Тадь попозєрайтє там дозад, видитє тоты ґарадїні, там є єдна міщанка.

Было то у Яворьскых. Потім продовжовала:

– А там вперєдї направо, як суть стары жыдївскы хыжкы, там є друга міщанка.

Днєсь там стоїть новый культурный дїм, будинок Сільского уряду і іншы красны домы. Потім продовжовала:

– Кідь підєтє по ходнику далшє, будуть там великы ґарадїні, котры ведуть до дому, де з єдного боку є склєп з мясом, а з другого – трєтя міщанка.

Было то у Гашпара. У голові ся мі тото вшытко якось помїша-

ло – жебы ту мали три міщанкы? Но такой єм ся спамятав, і прошу ся далшє:

– Прошу вас, панї, але я глядам будинок, де є дирекція школы.
– То сьтє мі мали повїсти такой на зачаткы. Підєтє по ходнику далшє, а за драгов, што веде на лабїрський міст, увидитє вєкшый будинок. З правой страны є склєп, де купуємє хлїб, а з другой страны ведуть ґарадїні к директорови Сопірови.

Барз красні єм ся бабцї подяковав за добру „навїгацію“ як найти мого першого директора.

Стрїча з директором

По ґарадїчах єм вышов до невеликой ходбы, де барз файно пахло за теплым солодкым какао. Такой єм сі подумав: Ой, та вы ту не жыєтє плано. Какао варила в малім горнятку панї Марія Суриякова – школнічка і упратовачка в єдній особї. Была то жена сильного характеру, нарочна нєлєм на школярів, но і на нас, молодых учітелїв, але притім была барз добросєрдєчна і я і говорив „мамо“. Тото какао нам по войні до войнов зичєных окресів ту в Карпатах і під Дуклєв подаровала фірма UNRA. Кажда вєкша школа дістала єдну бочку какао і сушеного молока і мішок цукру. Через велику перєрву тото какао школярї діставали задарьмо, но а даколи ся звышылє і про учітелїв. Мене найвєцє інтерєсовав директор школы і зачав єм ся просити:

– Добрый день. Панї, не могли бы сьтє мі повїсти, де є ту дирекція школы.

– Та вы што, паночку, не знатє чїтати? Там на тьх другьых дверях є таблїчка, та собі ю перєчитайтє.

Красно єм ся подяковав і ішов ку дверям, де на смалтованых таблїчках было написанє: „ДИРЕКТОР“, „УЧИТЕЛЬСКАЯ“. Перед дверями думам о тім, як поздравити. Мав єм таковы можности: „Добрый день“, „Слава Ісусу Хрісту“ або і „Čest' práci“, бо і тот поздрав ся уж зачав вжывати. Подумав єм, же кідь я на руській міщанцї, поздравлю „Здравствуйтє“. Набрєв єм другый дьх, отворив дверї і вступив до великой містности, де было 7 столів, пару великих шыфонерів на учебны помїчкы і єдно валикє окно. Зачав єм поруськы:

– Здравствуйтє. Я – Иван Фрицкий. Меня дєкрєтом назначили учітелєм на вашу школу.

– Здравствуй, і витай Іване. Мы тя чєкали уж вчєра, бо перед школськым годом є вєлє роботы. Я Михал Сопіра, директор той школы.

Звїтали сьме ся. Кідь я спозоровав, же він бїсїдує по русиньскы, я з твердого русьского языка перєшов тьж на мякку русинчїну і зачав высвітлєвати, чом приходжу до школы о єден день пізнішє:

– Я хотїв прийти вчєра, но нашы дома правї на машыні молотили зерно і хотїли, жебы єм їм помїє ходем зерно в мїхах поносити до сыпанця і позберати солому, і потім нїя собі їду до той мойї Радвані, так єм ту.

– То нїч, то доженєш, што єсь замєшкєв, главнї же уж ты тя мамє. Ту ті предствєлю наш педагогический колектив.

(Закінчїня на 6. стор.)

• Першый директор тогдышнєй Русской гражданской школы у Вышній Радвані, окрес Міджілабірці – Михал Сопіра.

Были сьме позітївно оцінены

Далшый блок прєзєнтації *День отвореных дверей на Пряшівській універзіті* (ПУ), котру зорґанїзовав з фінанчнов підпоров Міністерства культуры СР, проґраму Култура народностных меншын 2008, Інштїтут русиньского языка і культуры ПУ, ся одбыв 10. септембра 2008, то значіть лєм пару днів по отворїню нового школьного року 2008/2009 на основных і середнїх школах.

Може і тот часовый фактор напємїг к ліпшій робочій атмосферї, як то было при першій прєзєнтації – кінцєм минулого школьного рока. Штудєнты (теперь то были зо штатных гімназії у Старій Любовні, Міджілабірцях, Гуменнім і з прїватной білінґвалной гімназії у Снинї) по двоймісячнім оддыху пришли сконцєнтрованы і наповно абсорбовали вшыткы інформації нєлєм о можностях штудія русиньского языка на ПУ, але дізнали ся і много о русиньській народностній меншынї, котра компактно жыє на северовыходї Словєнська і розвивать свої активіты в розлічных областях жывота. Блок цінных інформацій оцінили нєлєм штудєнты, але і їх педагогы, котры сконштатовали, же і про них была прєзєнтація хосєнна, бо к тым інформаціям не мож прийти ани в учебниках історії, а тяжко доступны суть і другы жрїдла, в котрых бы была так комплексно прєзєнтована русиньска народностна меншына на Словєнську. Но нєлєм про штудєнтів і педагогів, котры мають русиньскє корїня, є потребнє знати о своїй історії і своїх предках, але і нашы найблизшы сусїдове-Словацї, з котрыма жыємє в єдній рєпублиці, привитали таковы інформації. Може найціннїшым з выступів был куртый перєгляд історії Русинів під назвов *Русины в історичных перєломах другого мілєнія*, з котрым выступив історик Сполоченсько-научного інштитуту Словєнской академії наук з Кошіц Пєдр. Станїслав Конєчні, к. н. Самосєбов, вшыты реферуючі приспособили способ прєзєнтації віковій категорії, то значіть, же упустили од високо одборного штїлу і перєповїли свої рефераты властными словами, прїчїм черяли у своїх выступлениях русиньскій і словєнській язык, тажє на єднім боцї ся стерла языкова барьєра (про дакотрых із штудєнтів і педагогів не был русиньскій язык їх материньскым), але был запрєзєнтованый і русиньскій язык у своїй кодїфікованій подобї, жебы тоты, котры проявлять інтерєс о штудїум, учили як звучить язык, котрый планують штудовати. А як ся вказало по самотній прєзєнтації, інтерєс о русиньскій язык, але і о культуру і історію Русинів сьме у штудєнтів збудили, бо дакотры з них ся о можностях штудія такой інтерєсовали. Наприклад, снїньскы гімназісты нам пришли по скінчїню акції особно подяковати, што нас заґрїло на сєрдцю і повзбудило до далшой роботы, і повїли, же о штудію русиньского языка на ПУ зачінають сєрьєзно роздумовати.

Таковы рядкы ся пишуть з чутєм радости і мы мамє надїй, же нас поступно вычеряють молода ґєнерация Русинів, котра буде продовжовати в зачатїм ділі і не допустит, жебы народность Русин была стерта з мапы сполочного європского простору, де Русины оддавна належали, а тьж не допустит, жебы їх хтось проти їх властній волї выголошєвав за тьх, котрыма они не суть лєм зато, же їх поважєвав за штось меншєціннє, їх язык мало вєлушний, або і недостойный. Є то про нас велика сатїсфакція.

Пєдр. Кветослава КОПОРОВА, авторка проєкту

• Далшов презентаціов русиньских книжок, была презентація зборників баёк Мудрость живота і Байки-забавляйки О. Кудзея (справа при заключній автографіаді), на котрій 24. септембра 2008 выступили: (зліва зверху) А. Сервіцька, Й. Пірог, А. Зозуляк, О. Глосікова, о. Ф. Крайняк, О. Кудзей, К. Копорова, (долів) О. Кудзей, С. Сметанка, М. Сметанкова і О. Кость. Вірме, же публіці у Музею русиньской культуры в Пряшові ся тота презентація любила.

Фоткы: Мгр. П. Крайняк

Выдарена акція Русина і Народных новинок

В мултифункцных просторах Музею русиньской культуры у Пряшові 24. септембра 2008 была презентація двох книжок баёк автогра Осифа Кудзея. Книжки вышли в куртім часовім одступі (една під назвов *Мудрость живота* зачатком юна 2008, друга такой за три місяці позад нёй, під назвов *Байки-забавляйки*).

„Байки Осифа Кудзея суть погладжінем, порозумінем близкых краян в їх каждоденній трапезі, але і наладжінем на веселу струнку, одлегчінем проблеміе і старостей ласкавым гумором,“ характеризує у своїй рецензії новы книжки в родині сучасных русиньских публікацій ПгДр. Кветослава Копорова з Інштитуту русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты. Споміджі десятков публікацій, котры по новембровій революції зачали по русиньски выходити, байки Осифа Кудзея суть може найрепрезентатівнішим одразом жывота Русинів зо шыткыма аспектами їх сучасных проблемів і старостей, котры автор выядрив найпростішим і заедно найкуртшым способом. Видить ся, же якраз жанер байки набывають в днешній добі свою ренесанцію, бо о Кудзеєвы книжки баёк проявляють Русины, а нелем Русины, але і Словаки необычайный інтерес.

Тото было видно і на презентації, котру зорганізовало обчанське здружіння *Русин і Народны новинки* у сполупраці зо *Словеньсков асоціаціов русиньских організацій і Музеём русиньской культуры в Пряшові*. Но до істой міры партіціповало на ній і *Общество св. Йоана Крестителя*, бо Осиф Кудзей є нелем успішным байкарём, але свій талант, котрым, як то повів о. Франтішек Крайняк „го обдариле Господь Бог, жебы писав на славу Богу,“ він выжывать і при роботі з церковнославянським текстом, перетлумачує го до русиньского языка, і сам пише духовну поезію.

Але і так сьме о Осифови Кудзеєви не знали іщі шытко. На презентації несподівав своїм прекрасным голосом і ведно із своїма краянами з Нягова, з котрыма співать в церковнім хорі, ся запрезентовали фрагментами з акафісту, котры автор сам зложыв на честь священомученика, благореченого Павла Петра Гойдіча. Нягівчане просто вказали, же і они в селі жыють активным культурно-народностным жывотом, за што їм можеме лем щіро подяковати, бо кібы сьме мали таких активных Русинів по наших селах веце, не мусили бы сьме ся страховати о нашу будучность.

Вірме, же байки Осифа Кудзея рознесуть народностный дух по многих русиньских селах і містах і „збудять“ многих Русинів. - кк -

Быв выголошенный термін задавания проєктів на МК СР

„Ministerstvo kultúry SR dňa 18. septembra 2008 vyhlásilo nový termín uzávierky na prerozdelenie finančných prostriedkov zo svojho grantového systému v programe č. 6 – Kultúra národnostných menšín 2009.

Projekty, ktoré sa doručia do 10. novembra 2008, budú posúdené a spracované do konca februára 2009. Vyplnené žiadosti s prílohami v dvoch vyhotoveniach posielajte na adresu:

Ministerstvo kultúry SR, Sekcia ekonomiky, Odbor programovej podpory, Nám. SNP 33, 813 31 Bratislava 1 alebo ich odovzdajte v podateľni MK SR.

Obálku označte heslom: „KNM 2009 – podprogram (číselné označenie a názov podprogramu)“.

Pozor! Každú žiadosť je nevyhnutné zaregistrovať elektronicky na: <http://registerkultury.gov.sk/granty2009>.

Podrobnejšie informácie je možné získať na internetovej adrese MK SR: www.culture.gov.sk v časti Grantový systém 2009.“

Актуальность творбы Николая Бескида

Русиньске культурно-освітне общество А. Духновича в Пряшові у сполупраці зо *Словеньсков асоціаціов русиньских організацій* 20. септембра 2008 зорганізовало міжнародный научный семинар під назвов *Обявность історічных работ Николая Бескида*. Др. Николай Бескид (1883 – 1947) в сучасности чім дале тым веце осповлює своїма творами літераторів, історіків і шыткых, які ся интересують судьбов Русинів у минулости. Може і зато, же за минулого режиму му науковці не приділяли належну увагу, аж на даякы вынятки. В сучасности, вдяка демократічній клімі, є отворена тема *бескидады* наповно. Міджі нёв ся вынимать розложыста творчость Николая Бескида, к якій ся мож все вертати. А то і дякуючі многим добрым условіям, фундованым лекторам, підпорі Міністерства культуры Словеньской републіки, роботі споминаного общества в Пряшові, на чєлі котрого стоїть потомок Николая Бескида – Мгр. Гаврііл Бескид, Словеньскій асоціації русиньских організацій, інтегралнов частєв якого є і Общество А. Духновича. Якраз Г. Бескид отворять ай свій архів про научны цілі.

На основі высшеуведжєных доброжычливых условій ся одбыв семинар в Пряшові, на який ся зышли прихыленці русиньской культуры, історії, літературы. Семинар отворив Мгр. Гаврііл Бескид, якых шыткых щіро привітав і коротко повів о цілях семинара, о тім, як треба з честєв приступати к минулости свого народу, к єго вызнамным представителям культуры, літературы, історії, привітав шыткых лекторів, заграничных гостів. Семинар вєла ПгДр. Кветослава Копорова, асистентка Інштитуту русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты, яка выступила з темов *Одраз жывота і діяльства Николая Бескида в русиньскій прєсі по 1989 році*.

Треба повісти, же семинар бив досправды обявный в одношіню к творчости Николая Бескида. На нїм прозвучали малознамы темы з історічных, історічно-єтнографічных і інших матеріалів публікованых Николаєм Бескидом од 1903 року аж до єго смерти. ПгДр. Станіслав Конєчні, к. н., історик Сполоченьско-научного інштитуту САН в Кошіцях, подав глибоку *аналізу на публікацію Николая Бескида 3 одной селяньской родины*, яка вышла в Америці в р. 1932. Він выслідив родину Жыдикихов, з котрой походив і єпископ Мануїл Ольшавский, який одограє велику роль при канонізації Мукачевской єпархії. Автор дав до противкладу родину Гюдермарьских, котры выужыли слободу по ослободжіню ся з підданства на свої цілі, а Ольшавский тоту слободу жертвовав на вівтарь так церкви, як і свого народу. Краєзнатель, педагог і славянознатель Димітрій Поп уз Ужгороду *аналізовав Карпаторуську древность і Карпаторуську правду*, історічны книги Н. Бескида. Указав на єго одзвєв в сучасній історіографії. Далшый цінный гость, знамый выдаватель русиньской літературы на Закарпаті, директор Высукмного центра карпатістики і председа Общества А. Духновича в Ужгороді, Валерій Падяк, к. філолог, наук, ся занимає літературно-критічними публікаціями Н. Бескида о жывоті і творчости Ю. Ставровского-Попрадова як вызначным моментом літературной канонізації карпаторусиньского поэта. Много в тім ділі зробив Н. Бескид, а

Падяк підкрєслив, же много творів Попрадова іщі не вошли до обігу, зато треба їх глядати в розлічных архівах і істочниках. Мгр. Гаврііл Бескид мав тьж обявну тему, котра іщі не была публікована, а то о формованю першой публічної бібліотеки почас діяльства першого грекокатолічского єпископа Григорія Тарковича в Пряшові в половині 19. ст. подля высукмной історічной публікації Н. Бескида *Ян Ковач* (1909 р.). ПгДр. Марія Мальцовска, асистентка Інштитуту русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты, ся занимала обявностєв сакральной творчости русиньских малярів Осифа Змія-Міклоша і Михала Манковича у работах Н. Бескида. Мгр. Петро Крайняк розаналізовав історію грекокатолічской єпархії подля історічной работы Николая Бескида в америцкым руськым *Місяцослові (календарь) на 1933 р.* Інж. Димітрій Крішко прочітав обявный реферат на тему о поставлєнні і жывоті Русинів на панстві Другетовых в першій пол. 17. ст. подля історічно-єтнографічной работы Н. Бескида *Краснобрідьскы ярмаркы (3 минулости Русинів)*, 1933 р. Реферат Тібора Міклоша-Поповича, великого пропагатора роду Бескидовых в Мадярщині, який не міг прийти до Пряшова, прочітав Г. Бескид. Участници семинара послушали тему під назвов *Доказы о славянськым походжіню опатства при Храмі св. Петра і Павла в Таполцу подля першой історічной работы Н. Бескида Історія опатства в Таполцу* (1903).

Як повів у діскузіі ПгДр. Осиф Шелепец, к. н., Николай Бескид пасує як Русинам, Українцям, так Русам. Патрить ку обявам, якыма были Антоній Годинка, Василь Гаджега. Мав богатство інформацій як директор єпархіальной канцелярії у єпископа Валія, засновлєвав бібліотеку в Леґнаві, Брусніці і інде, усвідомлюючи собі, же про Русинів є найважніша освіта, читаня книжок. Як підкрєслив діскутер, Н. Бескид є неперевершений історік і літератор.

Наісто, такы семинарі, які організує Русиньске культурно-освітне общество А. Духновича в Пряшові, мають свій вызнам, бо приближують работы Н. Бескида як з области літературной, так і історічной. Суть характерізованы любовю к русиньским будителям, оцінєванєм їх заслуг і великов почливостєв к Русинам, помагають підкріплєвати народну ідентічность Русинів, які і взаємну толерантность міджі Русинами і Словаками. Семинар, який бив присвяченый 125. річниці од народжіня Н. Бескида, бив вже третім своїй сорты за послідніх пять років (2003, 2007, 2008), кідь не спомянемо семинарі і акції за границями републіки, главно в Мадярщині і на Підкарпаті, доказав заактуалізовати думкы Н. Бескида про сучасників. Ряд єго работ не стравило на актуальности дондєсь, главно, што ся тыкає обгаєбы выходного церковного обряду, школованости Русинів, ідентіты свого народу. Із семинара выплинуло, же є потребне выдати бібліографію работ Н. Бескида, а в непосліднім ряді єдну порядну монографію, яка бы докладно приближила жывоі і творчость того великого чоловіка русиньской історії і культуры.

Участници семинара на конєць прияли вызву к народу в інтересах принавернута Руського дому на культурно-сполоченьскы потреби шыткых Русинів на Словакії. Марія МАЛЬЦОВСКА

• Участници міжнародного семинара під назвов *Обявность історічных работ Н. Бескида*, котрый бив 20. септембра 2008 у Пряшові: (зліва) у публіці М. Мальцовска, М. Полчова а за главным столом реферуючі – В. Падяк, к. н., ПгДр. К. Копорова, Мгр. Г. Бескид, Д. Поп і ПгДр. С. Конєчні, к. н.

Фоткы: А. З.

поздравління русинів на 2008 рік

поезія

число 3

Мать дар од Господа Бога

Так бы сьме могли сміло повісти о Нягівчанови **Осифови Кудзеєви** (24. 2. 1952), котрый є літературным саморостом без даякого языкового школованя, але мать природный дар слова. Обдарованый є і талантом доброго позорователя живота навколо нёго, і то знать выстижно дати на папірь у стислій формі, на што бы іншому не стало ани пару сторінок. А далшыма дарами од Бога, котры были даны „обычайному“ сільському хлопцеві, є ёго гумор і сатіра. Также то вшитко были передусловія, жебы ся став байкарём. Але помы ся так стало, перешло дость часу, кільки раз він запохыбовав о змыслі того, што творить, і ці то вообще мать даяку ціну. Кілько раз він „зашмарив перо“, но наконець зась го взяв до рук і продовжовав. А добрі зробив, бо так бы новодоба русиньска література пришла о доброго байкаря. Ёго байкы час од часу ся зъявляли на сторінках наших *Народных новинок*, главно в їх літературній прилозі *Поздравління Русинів*, або в часописі *Русин*, также сьме виділи, же то є талант, все сьме їх читали з інтересом. Также было природным рішінём, же сьме ёго першу книжку світської поезії, книжку баёк у віршах – **Мудрость живота** пририхтовали як проєкт до ґрантового сістему Міністерства культуры СР і были сьме рады, же був схвалений. Уж ніч не бранило тому, жебы сьме выдали тоту книжку. Стало ся так точно 1. юна 2008, што было свято нелем про нас, але і про автора. Тота книжка была таким силным імпульзом, же автор ся заквітцівав, і такой приніс нам на виданя рукопис далшого зборника баёк у віршах під назвов **Байки-забавляйки**, причім здобыв і спонзорьскы фінанції, также на зачатку септембра 2008 вышла тота друга книжка. Віримо, же теперь автор-байкарь наісто уж не перестане творити, бо видить, же то мать змысел, же ёго зборники людей заінтересовали і многы ся на їх адресу высловили барз позітивно. То сьме чули і на презентації тых книжок 24. септембра 2008, котру в Музею русиньской культуры у Пряшові приправило наше обчаньске здружіня **Русин і Народны новинки**. Теперь, милы читателі, предкладаме Вам пару баёк з обидвох книжок, жебы сьте ся самы пересвідчили о **таланті од Бога**, а, може, ся рішыте тоты книжки купити у нашій редакції по 200 Ск, контактуючі ся телефоном на числі 0905 470 884 або на интернетовій адресі: rusyn@stonline.sk.

А. ЗОЗУЛЯК, відповідный редактор обидвх зборників

Судьба байкаря

Прикладам руки ку ділу, жебы ся Европа дізнала уж правду цілу о смерти Езопа.

То собі повіли звірі од Левів по Раків: „Чом він в так великій мірі робить з нас дураків?

Чом нам звірям приписує людьскы недостатки, чом нас тот раб обвинює за їх непорядкы?“

І зазвучав голос з ліса: „Зробме з ним порядок, жебы веце не написав ани єден рядок!“

А так вытрясли кісточкы з байкаря Езопа, зістали ёго баёчки, а він навсе пропав.

Так був быдлинов убитый, но люде так гварять: „З тым ся не дасть ніч робити – то судьба байкаря!

Страшены были звірями Лафонтен і Крылов,

і з іншыма байкарями так подобно было.“

А так єм скричав: „Геурека! Кідь є правда така, ходем знам, што теперь чекать мене і Ксеняка.“

Модерна доба

На ґаздівстві в Спонзоріві повідав Пес Когутови: – Чом уж тебе, камарате, рано не чути співати?

– Не чути мою співанку, бо надарьмо дру гортанку. Люде ня уж не слухають, сплять, аж на обід уставають.

– Але я ся тыж чудую, же тебе так мало чую. Чом уж ня вночі зо спаня не будить твоє бреханя?

– Шкода ся мі надерати і ночами вартовати. То не так, як колись давно – днесь ся краде водне, явно.

Што возьме доба модерна назад ся барз тяжко верне. Нйя не счезнуть з наших країв красны стародавны звичаї!

Проблем

Раз ледове Медведича просить ся свого родіча: „Повідж, татку дваметровый – єм Медведик я ледовый?“

„Ясно,“ повів отець на то, „єсь ледовым Медвідятём. Як можеш похыбовати, кідь я ледовый і мати?“

На другый день Медвідятко знова ся звідуче татка: „Не робиш сі з мене сранды, не мам я в жылах кров Панды?“

А ёго отець му знова повів тоты самы слова: „Як можеш таке думати, кідь ледовый я і мати?“

Третій день в ледовім морі малый отцёви говорить: „Така думка ня напала – не єм я Медвідь Коала?“

Отець повів Медвідятю: „Перестань ня розьїдати! – Мушу ті все повторяти, же ледовый я і мати? Чом тобі – мому сынови, таке ходить по голові?“

А малый Медведик на то зареаґовав завзято: „Бо ми є так страшна зима, же ту довго не витримаю!“

Діти ся даколи в нічм не подадуть на родічів, як стануть на свої ноги, глядають властны дороги – родічовскы традиції – вычеряють за дачії.

Пророцтво

В малім містечку при торзі ідуть Мачкы по дорозі. Одразу найстарша рече: – Днесь уж маме по серенчі! – Та то прошто? – іншы на то. – Не видите? Чорне авто праві теперь, як нароком, пішло поперед нас боком, а з того добрі не буде, я то знам з бісіды людей – так само як мы з автами – мають они проблем з нами.

Де є абсенція Віры, там є простор про повіры а чоловік-неборачок набывать „мудрость“ – од Мачок.

Імуніта

В густій траві близко кряка сів царь звірів на Їжака, поранив задню часть тіла і жовч у нїм зақыпіла. Зарычав мічно: „До шляка!“ – і копнув лабов до Їжака, но тот є з іглами „табу“ –

а Лев поранив і лабу. „Теперь уж не маш милости!“ – зарычав царь повный злости, зъїжыв на собі серстиско – і пробовав атак пыском.

Лемже уж по першій пробі мусив дати покій собі, зъїв бы Їжака, но смола – з пыска тече кров, як з вола.

Ту царь злостно задудроче: „Їжаку, страть ся мі з очей – давам ті милость як дар, жебы-сь знав, же-м добрый царь.“

Кідь собі не храниш скору, але станеш до позору – не все то добрі допаде як на тя твій шеф засяде.

Решпект

В ночі при світлі місяця натрафив Вовк на Заяця, котрый ся через Кычару вертав пняный домів з бару.

Вовк не їв од позавчера, і думав: „Буде вечеря.“ Лемже не выбабрав з постом, бо Заяць закричав злостно:

„Страть ся, потворо бахрата, бо закличу камарата а выторгне ті черева! Знаш з кым пю? Зо сыном Лева!“

Ту собі повів Вовк лютый: „Не треба мі баламуты, бо з Левами ту в природі ліпше жыти є в злагоді.“

Так Вовк намісто вечері одвів Зайка аж під двері, помалы, крочок за крочком, жебы мав у Лева очко.

Читателю, запомнятай: Хто мать „Лева“ камарата, „звірі“ решпектують ёго, хоць він сам слабший омного.

Оптічний клам

В теплім краю, там на югу, видить єдна Муха другу лежати міджі палмами і потрясати лабками. А так сама собі тайно повідате: „Смоть, як їй файно!“

Прилетить ку ній набік і бзучить: – То аеробік? – Ой ніт, – діставать одповідь – ніт, сестрічко, то біоліт!

Наконець мам добру раду: Не вірьте першому погляду!

Обіднавка

Ку продавачці змерзлины прибіг Заяць із долины:

„Прошу вас, мате морковову?“ „Нїт“ – покывала головов.

На другый день Заяць знова просив ся, ці є морковова, но продавачка повіла, же іщі таку не їла.

Коли надышов день третій, Заяць був знова в буфеті: „Мате морковову змерзлину?“ „Уж буде. Прийдь за годину, обіднала-м ей три сачкы“ – одповіла продавачка.

Як поминула година, Заяць рік: „Уж є змерзлина?“ „Є, уж маме і морковову, теперь нам привезли нову. Возьмеш вшиткы три баличкы?“ – просила ся обходнічка. Але Заяць повів так: „Но, гейже мать страшезный смак?!“

Несерьёзность заказчика є банкротом обходника. Про єдного „Заячіка“ не пущай ся до різіка.

Страх з отравы

З місця, де є каждый радый, плазять ся два пяны гады. У ярузі за дорогов просить ся єден другого: – Повідж, колеґо опытый, сьме мы гады їдовиты?

– Ясно, ты немергло руде, зато ся нас боять люде. Но чом ті по файнім румі тото ходить по розумі? – Зато, бо ся ня то тыкать – вкусив єм ся до языка!

Клин ся выбивать із клином. Часто напоїме вином отравного чоловіка, бы сі загрыз до языка, бы ся в нїм демон лукавый став жертвов властной отравы.

Апокаліпса

В правіку на полонині повів Бронтозаурус жені як были самы окреме: „Не будь така, бо выгынеме!“

Она собі не дала речі а выслідок був о ничім, зістали просто на нулі. Была така. І выгынули.

Про завязтость той потворы выгынули тоты творы. Не поучам, наминам: Грозить то і нам – Русинам!

О роднім ся пише найліпше...

...бо то „іде прямо зо сердця“. А така є ціла поетична творчість далшого русиньского літературного саморосту, знамой русиньской культурно-освітної діятелькы – **Марії Ґірової** (за слободна **Васькова**) зо Снини, котра ся народила

11. септембра 1943 у селі Руське, Сниньского окресу, яке было выстаговане зато, же в тім регіоні было наплановане будованя стариньской гати. Тот момент є єднов із найчастішых тем поетичной творчости авторкы, бо родный край не мож „выоперова-ти зо свого сердця“! Далшыма темами творчости авторкы суть материньскый русиньскый язык, звыкы і традиції наших предків, культурна дідовизна Русинів на Словеньску. Тото вшытко нашло

свій одзвук у зборнику поезії М. Ґірової-Васькової – **Родне гніздо**, котрый недавно выдало обчаньске здружіння *Русин і Народны новинки*, яке ся орьєнтує на видаваня русиньской періодичной і неперіодичной преси, як і учебників русиньского языка і літературы, на бісіды з русиньскыма писателями, презентації їх книжок і бісіды зо школярами і їх родічами о потребі навчання русиньского літературного языка. Зато нас тішить, же вышов першый зборник М. Ґірової-Васькової, бо дотеперь сьме ей творы читали лем спорадично у русиньскій пресі. Радуюме ся з нёв і віримо, же нас авторка порадує іщі далшов книжков у близкій будучности і же возьме участь на бісідах по школах, де ся учить русиньскый язык і література. Віримо, же як добрым імпульзом до далшой творчой роботы было виданя той книжки і ей перша презентація у редакції Русина і Народных новинок у **Пряшові 1. авґуста 2008**, так далшым імпульзом буде друга презентація той книжки **17. октобра 2008 у Снині**. І як пише народна поетка у тім зборнику, „**Не є і не буде / Покры лем світ буде, / Одправіку Русин / Жыв ту, й жыти буде! // ... Як соловей в лісі / Щебоचे, черькоче, / Своє родне гніздо / Знищіти не хоче. // Хоць діточкы ёго / Порозлітали ся, / До гніздочка свого / З ласков вертають ся...**“ І наш русиньскый народный соловей – Марія Ґірова-Васькова няй лем дале поетично „щебоче“ на радість, потіху нас, читателів ей стишків, на радість нас Русинів, котры не забываєме на родне гніздо, як не може ніґда забыти на родне Руське авторка. І першу книжку Марії Ґірової мож собі купити в нашій редакції, стоїть 200 Ск. З выданого зборника сьме тыж выбрали пару стишків, може Вас заінтересують, потішать, примусять задумати ся... **А. З.**

О НАС РУСИНАХ

Ці є така рука
Ці є в світі сила,
Абы на коліна
Русина зложыла?

Не є і не буде
Покы лем світ буде,
Одправіку Русин
Жыв ту, й жыти буде!

Чудуй ся лем, світе,
Як ся прославляє,
Співанку і слово
Світом россиає.

Як соловей в лісі
Щебоче, черькоче,
Своє родне гніздо
Знищіти не хоче.

Хоць діточкы ёго
Порозлітали ся,
До гніздочка свого
З ласков вертають ся.

Не хотятъ забыти
На своє родненьке:
Слово і обычай
Сердцю так близенькы.

На мамину руку,
Няньковы приказы,
На ліс зелененькый,
На прекрасны лазы.

На хлібець предобрый,
Паску святу, білу,
Во Великодень про нас
Дорогу і милу.

Тішме ся, співайме
Так, як сердце каже,
Своє родне, близке,
Взяти сі не дайме

Няй сонічко світить
Вшыткым нам єднако,
Няй ненависть щезне
За море, далеко.

ВІРНІ РУСИНЬСКОМУ

(К 10-річному юбілею
кодифікації русиньского
языка)

Русины, Русинкы,
Краяне, родаци,
Вірю, же не вшыткы
Сьте тверды Словацы.

Днесь, кідь язык родный
З честёв величає
І на своїх предків
З ласков споминає.

Хочу высловити
Лем єдно желаня:

Вірны русиньскому
Будьме до сконаня!

Храньме наше слово,
Храньме і співанку,
Традиції предків
Вплітайме до вінку.

Перестаньме ся уж
За своє ганьбити,
Перестаньме з себе
Чудаків робити!

Бо каждый розумный
Чоловік на світі
Родне своє хранить,
Не дасть му згинути.

Ославляйме язык,
Материн, родненькый,
Ославляйме корінь
Свій гордый, русиньскый!

ЛЮБОВ КУ РОДНОМУ

Краю родный, краю,
Як на тя забыти,
Кідь мі там ножочки
Зачали ходити.

Ножочки ходити
А руки робити,
Там єм ся учіла
Співанкы співати:

„Ой горы, долины
Русиньскы, прекрасны,
Гаї зелененькы
К сердцю сьте приросли.

Потічкы, ярочки
З паствиск, лук стікайте,
Струнам сердця мого
Дыхати давайте

Ай кібы-м цілый світ
Навколо обышла,
Красшого од свого
Краю бы-м не нашла.“

Не сила богатства
В горах проквітала,
Лем любов братерська
Сердця наповняла.

Русинка я, дівка
Русиньского роду,
Хоць пішла-м далеко,
Своє не забуду.

На свій край родненькый
Буду споминати,
Співанков і стишком
Людей потішати.

БОЖЕ, ЧОМ МОВЧИШ?

Народе бідненькый,
Чом ся не пробудиш?
Кому-сь то увірив –
Жывот сі не храниш.

Жывот своїх дітей
Красу, што-сь будовав,
Чого даваш із рук,
Де єсь ся жертвовав?

Стояло тя много
Силы і здоровя,
Покы-сь вышов з біды
Свого покоління.

Теперь лем бы радость
Ведно поживати,
Та іншы зачали
До нас загрызати.

Грызутъ і кусають
З каждой єдної страны,
Народ розбивають
Без людьской забраны.

Люде в наших селах
Ненавистёв кыплять,
Церкви розділяють –
Знищіти ся хотятъ.

Та Божічко де є,
Што на них позерать?
Чом помічну руку
Їм уж раз не подасть?

Ці в царстві небеснім
Будутъ ся судити
Зато, же на земли
Не знали як жыти?

ЗАНИКАЮЧЕ СЕЛО

Наш маленький валал
Почав заникати,
Як молоды пішли
По містах бывати.

Тых пару старенькых
Што ту щі зістало,
Наше красне село
Уж не заохранило.

Домиска штоковы
Без жывота стоять,
Горі їх стінами
Лем бурян ся тягать.

Вернийте ся, діти,
До родного села,
Бо хыжочки ваши
Обходить зла сила.

Бурян їх овивать,
Вода, додж заливать,
Родічовску трапу
Насилу зуднимать.

Не дайте пропасти,
Вітром з світа знести,
Де дітинство было
Повне веселости.

ПІД БЕСКИДОМ

Ці над Ґаздоранёв
Сонічко выгасло?
Ці під Пляшов в Руськім
Із жывота зышло?

Не вірьте вы тому,
Бо то правда не є,
Природа росквітатъ
Ай кідь нас там не є.

Сонічко зогривать
Красу в Полонинах,
Прекрасный спів пташат
Лісом ся озывать.

Ягоды родять ся,
Малины, чорніці,
Грибики прекрасны
При річці Ціросі.

З ласков їх зберайме,
Чести собі дайме,
Же сьме з той долины –
В сердці памятайме.

О РОДНІМ КРАЮ

Краю родный, милый,
Што з тебе зістало?
Лем ліс, деревина,
Та смутна спомина.

Де хыжа стояла,
Де росла і грушка,
Там земля зістала
Знищена і пуста.

Конарями вітор
Колыше, трепоче,
Ярочками смутно
Водичка гуркоче.

Як кібы хотіла
Слово прогварити,
Же на край свій родный
Не треба забыти.

На матір, на няня,
На вшытко родненьке,
Спів і слово наше
Сердцю так близеньке.

Пишме і співайме,
Радость роздавайме,
На наше русиньске
З ласков памятайме!

Бо лем хто у сердці
На чутя удобный,
Забыти докаже
На кутик свій родный.

Але чіє сердце
За своїм банує,
Ку родному своему
Лем ласку все чує.

Краю родный, милый,
Покы буду жыти,
Співанкы о тобі
Я буду співати.

КРАЯНЕ МОЇ МИЛЕНЬКЫ

Рущане, Полянці,
Звалчане, Даряне,
Смулничане, Стружничане
І вы, Старинчане!

Не забудьте, де стьте жыли,
Де діти родили,
Де прекрасну чісту воду
З потічка мы пили.

Не завхабте родне слово,
Нашы красны звыкы,
Не робте із себе Словаків,
Не выходьте в сміхы!

Не ганьбте ся за родне
Слово, обычаї,
Не завхабте ся і того,
Што нам щі зістає.

Є то пісня, є то слово,
Наш способ жывота,
Не маме за што ся ганьбити,
Бо в тім є чістота.

Не калічте тото вшытко
Модерностёв світа,
Бо стратиме ся навікы –
Як дітина сліпа.

Хто нам потім подасть руку,
Кідь з пути зыйдеме?
На великий заник роду
Ся так одсудиме.

Быв зліквідованый єдиный грекокатолицький центр русинства в Пряшові

Стачить собі взяти до рук вшытык числа **Народных новинок** за послідніх вісем років (2000 – 2008) а в них ся одзеркалює і судьба єдиного русиньского грекокатолицького духовного центра в Пряшові – **василіаньского монастыря**. Од року 2000 аж до август 2008 у василіаньскім монастырю на Ваяньского улїці ч. 31 в Пряшові активно діяли двоє родны братове – **о. Йосафат Владимір Тімкович, ЧСВВ (1964) і о. Горазд Андрій Тімкович, ЧСВВ (1959)**.

Вісем років діяльства василіанів-Русинів, отців Тімковичовых у Пряшові мож розділити на дві етапы:

1. роки 2000 – 2003 – тзв. **золота ера** діяльства, і
2. роки 2003 – 2008 – обрана перед атаками неприятелів Русинів, морально підкріплєваних єзуїтом, архієпископом-митрополитом Яном Бабяком.

Такой по своїм приході до Пряшова отці Тімковичовы зачали активно робити з русиньсков, главно високошкольсков і середнєшкольсков, молодежов, котра ся реґулярно каждый тыждень сходила до василіаньского монастыря нелем на старославянскы Службы Божы з читанєм єванґелій і апостолів у кодифікованім русиньскім языку,

• о. Йосафат В. Тімкович, ЧСВВ, із книгов Єванґелія і Апостолы на неділі і свята цілого року в русиньскім языку, котру поужывав при каждій Службі Божій у теперь запертій церкві Пряшівського василіаньского монастыря.

Фотка: А. З.

але і на русиньскы проповіді, і на стрічі і дискусії на різны темы під веджінем спершу о. Йосафата В. Тімковича, ЧСВВ (в роках 2000 – 2001) а пізніше – о. Горазда А. Тімковича, ЧСВВ (в роках 2001 – 2003). Русиньска молодеж тоты стрічі назвала **Кругом св. Василія Великого** і до того кругу 15 – 30 молодых людей приходило раз за тыждень (найчастіше в середу).

Тоты стрічі почас **золотой еры** работы з русиньсков молодежов, як і научна творчость отців Тімковичовых нашли свій природный одзвук і на сторінках **Народных новинок** і часопису **Русин** у статях з многыма фотографіями і многоговорячіма назвами:

1. **Интересна стріча з василіанами**, Пряшів (П): Народны новинки (НН), ч. 45 – 46 (2000), 4. стор. (с.),
2. **Интересна навщівка**, П: НН, 51 – 53 (2000), 5. с.,
3. **Свято в Монастырю отців василіанів у Пряшові**, П: НН, 3 – 4 (2001), 4.,
4. **Роль Інституту в здобываню молодежи про народностне діло**, П: Русин (Р), 5 – 6 (2001), 8. с.,
5. **Русины з радостєв приходять к василіанам**, П: НН, 14 – 15 (2002), 2. с.,
6. **Отцям василіанам жычу много успіхів**, П: НН, 18 – 19 (2002), 2. с.,
7. **Интерес о християнський русиньський табір в великий**, П: НН, 30 – 31 (2002), 1. с.,
8. **Што нового в области русиньских штудій?**, П: НН, 45 – 47 (2002), 3. с.,
9. **Новы книжки про грекокатоликів-Русинів**, П: НН, 9 – 12 (2003), 6. с.,
10. **Новый русиньський священник**, П: НН, 29 – 30 (2003), 4. с.,
11. **Помогли му заграничны архівы**, П: НН, 16 – 19 (2004), 4. с.,
12. **Історія грекокатоликів Підкарпатя (6. – 18. стороча)**, П: НН, 32 – 35 (2004), 1. с.,
13. **О історії грекокатоликів Підкарпатя**, П: НН, 36 – 39 (2004), 3. с.,
14. **Дакотры критічны познамкы к монографії**, П: НН, 42 – 43 (2004), 3. с.

Одколи ся став пряшівським грекокатолицьким єпископом римокатолицький єзуїт Ян Бабяк (од децембра 2002 аж до днешнього дня), зачали ся помалы, але істо над Пряшівським василіаньським монастырєм сходити хмары загубы і ліквідації. Перша проба была уж в новембрі 2003, кідь по першых інструкціях звонка, самы собратя-василіане спробовали на провінційній капітулі в

Краснобрідськім монастырю (окрес Міджілабірці) без участі отців Тімковичовых вылучити їх споміджі себе (вышмарити з монастыря). Є ясно, же в такій неприязній ситуації отці Тімковичовы уж не могли робити з русиньсков молодежов у Пряшівськім василіаньскім монастырю і їх діяльство ся зужыло лем на роботу інтелектуально-публікачну і на роботу з русиньскыма вірниками, котрых реґулярно ходило на Службы Божы до василіаньского монастыря 50 – 90 людей (позн. – до монастырской церковкы ся змістить лем 70 людей), із котрых многы мусили стояти і вонка, коло церковкы...

Ай тот а ера атаків на Пряшівський василіаньскій монастырь од неприятелів русиньской пасторації в Пряшові нашла одзвук на сторінках **Народных новинок** у статях:

1. **Хто іде проти своїм священникам і віруючим?**, П: НН, 44 – 45 (2004), 1. с.,
2. **Одповідь на петицію**, П: НН, 52 – 53 (2004), 3. с.,
3. **Представенство церкви гріха ся не боїть?**, П: НН, 21 – 24 (2005), 4. с.,
4. **Дітський табір в Калинові Аляшка 2005**, П: НН, 29 – 34 (2005), 3. с.,
5. **Нова інституція – нова якість**, П: НН, 35 – 41 (2005), 1. с.,
6. **Два визначны юбілеї в жытові Русинів**, П: НН, 35 – 41 (2005), 2. с.,
7. **Сага Тімкович ся кінчить**, П: НН, 22 – 26 (2006), 4. с.,
8. **Терор у Пряшівськім василіаньскім монастырю**, П: НН, 27 – 30 (2006), 3. с.,
9. **Вірять, же їх одклика ся дістане к папови**, П: НН, 35 – 38 (2006), 3. с.,
10. **То уж мають 15 років?**, П: НН, 39 – 40 (2006), 6. с.,
11. **Русины в церковных документах I. том**, П: НН, 17 – 20 (2007), 2. с.,
12. **Олена Рудовчак была ліпша, як єпископ**, П: НН, 45 – 48 (2007), 1. с.,
13. **Vyhlasenie kudalostiam z 2. augusta 2008 v Prešovskom baziliánskom monastyre, Vajanského č. 31, Prešov**, П: НН, 29 – 32 (2008), 3. с.

Наконець дештруктивне антірусиньске діяльство пряшівського грекокатолицького архієпископа Яна Бабяка было „коруноване успіхом“ 2. август 2008, кідь отці Тімковичовы мусили під грозбов Окресного суду в Пряшові і поліцайтів одыйти з василіаньского монастыря. Од того істого дня тот монастырь є замкнутый ланцом із колодок на брані, а тым є замкнутый і перед вшыткама русиньскыма вірниками!

Од 3. август 2008 аж до днешнього дня ся в Пряшівськім василіаньскім монастырю не одправляють никак літурґії і ся не vysлугуют никак тайны. О тім русиньскы вірники інформув табличка на вонкашній брані од улїці з русиньським надписом латиніков: „Службы Божы в монастырю не будут, ани ся не vysлугує св. тайна споводі“.

Так ся єзуїтови, архієпископови Янови Бабякови, котрый ся усадив на престолі василіана, священномученика-Русина – Павла Петра Гойдіча, подарило в Пряшові зліквідовати єдине місце русиньских грекокатоликів, де нелем чули Слово Боже по русиньскы, але ся могли і інтелектуально підкріпити в русиньскім духу!!!

о. Йосафат Владимір ТІМКОВИЧ, ЧСВВ, Кошіці

ДОПОВНІНЯ: Поки кавза братів Тімковичовых дішла до днешній ситуації, так обидвома братове Тімковичовы дістали россудок Окресного суду в Пряшові, же до трех днів од здобытия єго правоплатности суть „**povinní vypratí přiestory v kláštore žalobcu na ul. Vajanského 31 v Prešove... a nahradit žalobcovi trovy konania každý z nich vo výške 3.000,- Sk a sumu 7.249,- Sk sú povinní zaplatit spoločne a nerozdielne na účet JUDr. Jána Lemeša... to všetko v lehote do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku...**“

Також мусили ся підрядити рішіню цивільного суду, який у тых реліґійных ділах не був компетентный рішати, лем сам папа римський, як твердят обидвома брата, отці василіане. Россудок набыв правоплатность 14. юла 2008, але братя Тімковичовы ся о тім дізнали аж 1. август 2008, таке 2. август одышли з пряшівського монастыря і перестіговали ся до дому свого брата в Кошіцях. На другый день написали в таліаньскім і словенськым языках своє выголошіня к тій події, котре сьме в словенськым ориґіналі публіковали в НН ч. 29 – 32 / 2008 і котре было послане ай папови римському – Бенедіктові XVI. Наслідно 13. август 2008 ся отці духовны Тімковичовы пригласили як люде без работы на Уряді работы, соціальных діл і родини в Кошіцях, котрый выршыив так: „**Timkovič Vladimír, Bc., nar. 19. 7. 1964, bytom: Štefaníkova 11, 040 01 Košice je občanom v hmotnej núdzi, spíňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a priznáva sa mu dávka a príspevku v sume 1.740 Sk mesačne od 1. 8. 2008. Odôvodnenie: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice na základe žiadostí p. Timkoviča Vladimíra, Bc., zo dňa 13. 8. 2008**

o priznanie dávky v hmotnej núdzi a príspevok k dávke a z predbežných podkladov zistil, že žiadateľ je nezamestnaný, zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 8. 8. 2008 bez nároku na dávku v nezamestnanosti...“ То істе ся дотыкати і єго брата, Інж. Андрія (Горазда) Тімковича. В тій недобрій ситуації написали 19. август 2008 писмо папови римському, в яком го просять, жебы їм поміг (*то то писмо публікуєме на тій же сторінці новинок*). Одповідь дотепер не пришла, як ани на їх попередні штири писма Святым Отцям – Янови Павлови II. і Бенедіктові XVI. З жадостєв, жебы были включены до пасторальной работы, ся 28. август 2008 обернули і на владыку Мілана Хаутура, кошіцького грекокатолицького єпарху. Потім, кідь не приходила одповідь на їх писмо, написали 17. септембра 2008 ургенцію, але ани на тоту іщі не дістали одповідь. З той ургенції выбереме ходем того, што ся тыкати вшыткых русиньских грекокатолицьких віруючих у Пряшові і околиці: „**Jezuita-metropolita ThDr. Ján Babjak, PhD.,... hádže vymyslené, protiprávne, neplatné a svedomie veriacich a autoritu sv. Cirkvi ničiace „exkomunikácie“ po všetkých cerkvách mesta Prešov (bolo to v nedeľu 7. septembra 2008 – a to už vyše mesiaca po tom, čo v Prešovskom monastyre sa nijaké bohoslužby neslúžia) na všetkých 150 – 200 rusinských veriacich, ktorí sa v priebehu posledných dvoch rokov spovedali a pričáčali v Prešovskom baziliánskom monastyre (podľa cirkevného práva neexistujúca exkomunikácia – latae sententiae s platnosťou do minulosti). Ten istý episkop Ján Babjak od 2. augusta 2008 (hneď po našom nedobrovoľnom odchode z monastyra) dal príkaz uzatvoriť monastyr exemptného Rádu pápežského práva (!) pre veriacich železnou reťazou na bráne (interdikt ako v stredoveku). To preto, lebo sa rozhodol zlikvidovať posledné miesto v Prešove, kde sa slúžilo pre Rusínov po staroslovansky a rusínsky. Od 1. septembra 2008 metropolita Babjak otvorene zaútočil aj na Rusínov navštevujúcich prešovskú gr. kat. katedrálu, keď im svojvoľne zrušil ďalšiu odvekú každodennú staroslovanskú Liturgiu a nahradil ju slovenskou. V tejto súvislosti sa dá potom pochopiť, prečo arcibiskup Babjak o šesť dní nato (7. 9. 2008) z ambonov všetkých cerkví v Prešove zastráňoval všetkých pobýrených katedrálových Rusínov v Prešove exkomunikáciou (že tak ako ľahko „exkomunikoval“ Rusínov chodiacich do monastyra, tak exkomunikuje aj Rusínov chodiacich do katedrál, ak okamžite neprestanú nariekať a horekovať)...**“ А тепер іщі выбереме з того писма то, што ся дотыкати

• о. Горазд А. Тімкович, ЧСВВ, другый із выгнанных братів із Пряшівського василіаньского монастыря на ул. Ваяньского ч. 31.

Фотка з архіву Й. Тімковича

отців-василіанів, братів Тімковичовых: „**Episkop Ján Babjak teraz striehne, kedy si nájdeме civilné zamestnanie (žiť totiž z niečoho treba), aby nás vzápätí (opäť) protiprávne, lebo právne pod neho nepatrime a dokonca ani nežijeme na jeho teritóriu) mohol suspendovať ako tých, čo svojvoľne, bez dovoľenia episkopa, sa zamestnali, a tak odvrhli kňazstvo...**“

Што на конець додати? Монс. Ян Бабяк собі упевнив єрархічну позицію, кідь ся став архієпископом пряшівським і митрополитом Грекокатолицької церкви на Словеньску, і так тепер сміліше реалізує свої планы. Але, РУСИНЫ, НЕ ДАЙТЕ СЯ ЗАСТРАШОВАТИ, НЕ СЬМЕ В СЕРЕДНЄВІЧУ, ДЕ ЄЗУІТЫ МОГЛИ З ЛЮДМИ РОБИТИ, ШТО СЯ ЇМ ЗАХОТІЛО! Жадайте назад обновліня зрушеной каждоденной Службы Божой по старославянскы, бо Церьков і єй єрархія є ту про віруючих, не віруючи про єрархію. Так істо просиме Вас, жебы сьте помогли отцям-василіанам, братам Тімковичовым, морально і матеріально, бо они як єдны з мала ся поставили на odpor проти несправедливости, котра настала односно Русинів-священників і Русинів-вірників у Грекокатолицькій церкві на Словеньску по наступі на єпископський престол Монс. Яна Бабяка, С!!!! Хто хоче помочи, тому допереду щіро дякуєме в мені своїм і в мені братів, котры ся дістали до жыотной нужды (адреса є выше уведжена). Няй Бог благословить Ваше діло!

Александр ЗОЗУЛЯК

P. Jozafát Vladimír Timkovič, OSBM,

P. Gorazd Andrej Timkovič, OSBM,

Štefaníkova 11, Košice, 040 01, Slovackia

Sua Santità
Benedetto XVI
Il Pontefice Romano
CITTÀ DEL VATICANO

in Košice, il 19 Agosto 2008

Vec Žiadosť o finančnú-materiálnu pomoc (podporu) pre dvoch otcov baziliánov Timkovičov ekonomicky zničených intrigami Monsiňorov z Vatikánu

My, dvaja katolícki kňazi byzantsko-rusínskeho obradu, mnísi Rádu sv. Bazila Veľkého, **Reverend o. Jozafát V. Timkovič, OSBM a Reverend o. Gorazd A. Timkovič, OSBM**, Provincie baziliánov na Slovensku (EU) Vás pokorne žiadame o finančnú-ekonomickú pomoc v totálnej biede a extrémnom nedostatku (nemáme čo jest’).

Takmer 20 (dvadsať) rokov sme pracovali vo vinici Božej (pastoračná práca medzi byzantsko-rusínskymi katolíckmi na Slovensku).

Po piatich odvolaniach priamo adresovaných Svätému Otcovi (podľa kánona 1059 §1 CCEO) sme dodnes nedostali žiadnu odpoveď.

Neboli sme ani vylúčení z Rádu Baziliánov, ani pozbavení kňazstva, ani vylúčení z Cirkvi..., nedopustili sme sa ani nijakého trestuhodného činu. V dôsledku intrig tzv. Monsiňorov z Vatikánu sme boli silou štátnej súdnej moci vyhoďení (2. augusta 2008) z nášho baziliánskeho monastyra v Prešove, ul. Vajanského 31, kde sme doteraz žili.

Teraz, keď sa nachádzame mimo monastyra, zostali sme bez akýchkoľvek prostriedkov na živobytie. Ako mnísi Rádu Baziliánov s večnými sľubmi, nevlastníme nijaký majetok, nemáme nijaké zamestnanie (biskup z Košíc J.E. Milan Chatur, CSsR nám odmietol poskytnúť akúkoľvek prácu vo svojej eparchii), nedostávame ani nijaké nezamestnanecké dávky (pretože ako mnísi sme takmer 20 rokov pracovali úplne zdarma bez akéhokoľvek štátneho platu, tj. bez akéhokoľvek sociálneho poistenia – viď dve prílohy). Iba mesačná dávka v hmotnej núdzi 57 € (päťdesiatšesť Euro = 1740 Sk) s povinnosťou čím skoršieho vrátenia peňazí.

Kiežby sme boli zákonne vylúčení z Rádu, alebo suspendovaní, alebo exkomunikovaní... - v takom prípade by sa na nás aplikovali aspoň kánony 390, 503 §2 CCEO atď.

Vieme, že Svätý Otec sa stará o hmotné dobro neveriacich v Číne, Indii atď. Máme nádej, že ekonomicky pomôže aj nám, dvom mníchom kňazom jeho katolíckej Cirkvi, pretože náš Rád Baziliánov je pápežského práva (priamo podriadený Svätému Otcovi).

Con il saluto bizantino (s byzantským pozdravom):

Slava Isusu Christu!

o. Jozafát V. Timkovič, OSBM

o. Jozafát Vladimír Timkovič, OSBM
(Vladimír Timkovič)

o. Gorazd A. Timkovič, OSBM

o. Gorazd Andrej Timkovič, OSBM
(Ing. Andrej Timkovič)

● Красне выступління про родаків із села Руське на їх стрічі мала співацька група Яворина на чолі з М. Гіровою, котра окрем співаня ту і задекламувала стихи з своєї найновшої книжки Родне зніздо. Фотка: М. Пірош

Рожество Пресвятой Богородиці

На велике церковне православне свято Рожество Пресвятой Богородиці, **21. септембра**, уж традиційно ся каждый рік стрічають жителі бывшего села **Руське** із старинської долини на одпусті на місцях, де ся народили і жили. Їх обистя їм припоминають лем руїни і розвалины, міжкі котрыма дондес росте много овоцных стромів із богатых уродов.

Не было тому інакше ани в тому септемброву неділю 2008 року, коли на „Святу Марю“ ся до Руського зышло коло двасти Руцан, які в сучасности жыють, главно в Снині, Гуменнім, Михаловцях, Кошицях і інде.

Стрічу родаків зорганізували **Лісогосподарська урбарська і пашенкова сполочность Руське з центром у Снині і Польногосподарське здружіння Пляша в Руськім**.

На місці, де колись стояла православна церковь, одправляли святу літургію отці духовны: **Ігор Кереканіч** із Снины, **Николай Росіч** із Руины і **Владимір Ігнац** з Калной Ростокы.

По богослужбі участници стрічі ся зышли перед полівницьков газнок, де на них чекав смачный гуляш, домашні колпачі, пиво і іншы доброти, просто, як на одпусті має быти.

В культурнім програмі з красныма співанками і властным поетичным словом о роднім краю выступила народна поетка і родачка зо села Руське – **Марія Гірова**, ёї співацька група **Яворина** і женська співацька група **Старинчанка**.

Была то далша незабытна стріча родаків зо села Руське, котра їм припомянула roky молодости, прожиты в роднім селі обколесенім краснов природов. Люде домів одходили радостны зо стрічі і доброй налады на ній, але і смутны, же зась мусять охабити родны місця...

РУСИН І НАРОДНЫ НОВИНКИ З ЦЕНТРОМ У ПРЯШОВІ, ЗДРУЖІННЯ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ РУСИНІВ СЛОВЕНЬСКА У БРАТІСЛАВІ І РУСИНЬСКЕ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЕ ОБЩЕСТВО А. ДУХНОВІЧА В ПРЯШОВІ, ОКРЕСНА ОРГАНІЗАЦІЯ У СНИНІ

позывають Вас на

презентацію зборника русиньской поезії

РОДНЕ ГНІЗДО

авторкы **Марії Гірової-Васькової**

до рештавращі ГЕРКУЛЕС у Снині,
17. октобра 2008 о 15.00 год.

Програм:

- Отворіня і вступне слово – **ПгДр. Марія Мальцовска**, лавреатка Премії А. Духновіча за русиньску літературу.
- Приговор председы Сполку русиньских писателів Словенська – **ПгДр. Николай Ксеня**, лавреат Премії А. Духновіча за русиньску літературу.
- Приговор выконного секретаря Світової рады Русинів – **Мгр. Александер Зозуляк**, видаватель презентованой книжки.
- Приговор і декламація властной поезії з презентованого зборника – **Марія Гірова**, авторка.
- 1. часть культурного програму – **Учні ОУШ у Снині**.
- Приговоры гостів.
- 2. часть культурного програму – **Співацька група ЯВОРИНА зо Снины**.

ТІШЫМЕ СЯ НА ВАШУ УЧАСТЬ!

ОПРАВА В минулім числі наших новинок у статі *Перша стріча в третім тисячорочу* дошло ку двом хыбам. Єден із сынів Др. Міра Смоляка ся зве **Іво**, не Міро, а режисер Юрко Якубіско походить із **Койшова**, а не зо Словінок. За даны хыбы перебачте. Редакция

Спомины на директора Михала Сопіру

(Продовжіня з 1. стор.)

При мі сидить Іван Кочан, там далше Стёпа Качмарь, при нім Стёпа Віцо, на другім боці нашы пані учителькы: Гелена Белева, Ольга Гучкова і Аня Баріева. Ты будеш сидіти за столом ведно зо Стёпом Качмарём, покы ті жожену даякый стіл. А тепер ты зознамли з тым, што робиме. Приправлюємо расписание уроков на тот школьскый год. А ты бы котры предметы хотів учи́ти?

– Я можу учи́ти хоцьшто: математику, географію, історію або што мі дате.

Ту ня директор приставив і повідать:

– Я бы хотів, жебы-сь учіе музыкальное воспитание. Ты із Стёпом Качмарём бы сьме могли заложыти такой малый ансамбль, котрый бы репрезентовае нелем нашу школу, но може і цілу Лабірціну. Ту на околиці ніч таке не є, а я бы хотів, жебы ся о нашій молодішій школі веце знало.

– Таке дашто може быти. Я у Пряшові в таких ансамблях выступае, та дашто знам – і грати, і співати, і танцёвати.

– Барз єсь ня потішыв, Іване. Такой ансамбль міжкі нашым народом зробить велику рекламу нашій школі. Так предсі мій замір ся якбачу наповнить. Кідь ся ті то подарить, буду ті вдячний нелем я, но і нашы школярі. Буду ты у тім підпорвати.

Тоты ёго слова были просьбов ку мі як молодому учітелёви, котрым ся не дало оповати. Не чекав ем од нашого директора такы розумы, ласкавы і мудры, наголос выслышлвы думкы і планы, на котры я не міг забыти і брав їх з великов одповідностёв. Як ся потвердило пізніше, о радованьскій мішанці знали нелем люде на Лабірціні, но і на цілій Словакії. Наш співацько-музичный і танечный ансамбль в сутяжах мішаньскых школ у народній творчости здобывав попере́дні місця на шыткых колах аж по цілословенську сутяж у Братіславі. Не было єдного выступліня, жебы на нім не був наш директор. При выступлінях перед комісіями мав векушу тре́му як мы, што сьме на віську діро́вали. У Братіславі на цілословенськым колі, кідь сьме наш выступ закінчили темпераментным українськым голаком, комісія нас ани не бодовала а зачала нам ляпкати. З віска, як ем ся кланяв перед комісією і повнов салов людей, видів ем нашого директора утерати сі слызы од радости з нашого успіху. І я мав велику радость, кідь намалёваны личка наших школярів од радости ся близкали як звідочки. Тогды ем їм при бурливых потлесках „наголос“ шептав: Видите, видите, діточки мої, ляпкають вам, як бы сьте были з Радвани Александровіці. Другый раз ся обявили слызы у нашого директора, кідь на сцені переберав діпломы і оцініня за наш успіх. Но найвекушу радость мав при выголошіню, же перше місце „За umelecký dojem“ доставать „Государственная русская гражданская школа во Вышней Радване“. Тогды ся нашому директорови при перебераню діпому трясли руки і я ёму мусив притім помагати. Мы собі ани не усвідомляли, якого чоловіка маме міжкі собов. Яку радость мав, же нашим русиньскым діточкам ся дістало аж там у Братіславі такой великой почливости. По концерті за опонов мене так выобімав, выцілював, же таке дашто ем не зажив ани од своїх родічів.

Я у нім спознав нелем доброго директора, но і найліпшого чоловіка, котрый бы за свій народ дав і душу. У народній умелечкій творчости він видів єдну з можностей, як помочі нашому русиньскому народу дістати ся на высыйшій ступінь в ёго націоналнім возрождіню. Мы ёму во шыткым помагали як могли, бо сьме мали на наш войнов збідчачный русиньскый народ еднакы погляды.

По успіхах у Братіславі нам при кінці школьного року 1949/50 директор пропонував збогатити репертоар нашого ансамблю о дашто нове зо жывота нашого народу, наприклад о радованьську свадьбу, і порадив добру консультантку Марію Сурнякову – нашу школнічку, котра звыкы на селі добрі познать. Ту в Радвани ся народила і може нам велё помочі.

Приправы на новый школьскый рік 1950/51

На послідній годині школьного року

класны учітелі передали школярям „свидетельства“, пожела́ли їм весело і щастливо пережыти вакації. Директор подяковав педагогічному колектіву за добру і успішну роботу. Велике оцініня дістав і наш ансамбль. Підкреслив, же у новім школьскым році ся буде рішати велика задача – план выбудованя нового будинку нашой школы. Буде потребна поміч каждого з нас. Пожелав нам шытко найліпше і же ся тішити на стрічу з нами послідній тыждень в августі. Подав каждому руку і розышли сьме ся на вакації. Тогды ниhto з нас не знав, же тото не буде цалком правда. Я одышов до Андріевой помагати дома при жнивях. Зачатком августа, кідь ем ся з поля вертав з косов на плечі, на дворі ня чекав поштар з телеграмом. Телефоны тогды іщі не были всягды заведжены. У телеграмі было нарисане: „Іване, придь штонайскорише до Радвани. Наша школа 14. августа на крайских дожынокых ославах у Пряшові выступае. Сопіра.“ Я кідь тото перече́тав, не вірив ем властным очам. Іщі раз ем телеграм перече́тав, і потім перече́тав шыткыма на дворі выслыв наголос свої думкы: „Што зась тот наш директор выдумуе. Та котрый родіч теперь через жнива пустить своїх діточок там дагде до Пряшова грати, співати і танцёвати. Але то не буде з головы нашого директора, то буде приказ зверьху.“ Дома у хыжі ем подумав, што робити. Было мі жалё нашого директора, же ани через вакації му не дадуті покій. Приправив ем собі шматя і інше потрібне, і скоро рано ем одышов з Бардеева вляком до Радвани. Перед обідом уж ем стояя на дворі коло фары, де в приземных містностях бывав наш директор. На дворі ся бавили хлопці і дівчата, міжкі котрыма могли быти і директоровы діти. Я ся єдного хлопчика попросив, ці директор дома. Одповів мі, же є дома і чекать якогось учітеля. Втім ся при двєрях зъявив сам директор, і покликав ня до хыжы. Я був тогды без налады, і сідав ем на столець. Директор видів мою невеселу тварь, і зачав говорити:

– Іване, не будь смутный, шытко добрі выйде. Мене попросив окресный інспектор Макара, жебы наша школа у Пряшові на крайских дожынках выступила, бо там будуть і представителі края, котры будут рішати, ці ся нова радованьская школа буде будувати, або ніт. Я бы хотів, жебы проєкт не був двойступнёвый, але лем єдноступнёвый, што бы цілу стабэ укорпило. Наше выступліня нам зробить добру рекламу.

– Я тобі розумлю, але ці тото шытко встигнем, бо родічі свої діточки не будут хотіти пустити через жнива.

– Ніч ся не старай, шытко є приправлене, лем повідж, коли може быти проба ансамблю перед выступлінієм.

– У суботу ніт, найліпше бы было у неділю по святой літургії. – Добрі, у неділю.

Директор уж мав приправлєных радованьских школярів, котры тоту новину рознесли по шыткых селах скоріше, як днес по интернеті.

Стріча ансамблю была без проблемів. Діточки ся на выступліня у Пряшові тішили. Ославы были організованы на гріску в Шаріських Луках. Коло нашой трибуны ся посходило велё людей. Заключны танці – руськый козачок і український голак публіка жадала подупловати. Успіх був великий. По концерті мі директор подяковав, же то была добра реклама про нашу школу. Не забыв мі припомянути, же у новім школьскым році то може быти іщі ліпше. При выслывлёваню такой перспективной надії мы з директором іщі не могли знати, же тото выступліня ансамблю перед публіков было моє послідне. Ситуация того учітелёваня на школі ішла подля другого сценаря.

Зачатком октобра пришли до школы представителі армії і жадали од директора увольнити „Jána Frického“ до армії подля „Branného zákona § 37 – dlhodobé cvičenie“. Директор ся сперав, же уж увольнив Штефана Віца в інтересах „Vysokých záujmů“, а теперь зась мусить зохабити педагогічний колектив далшый учітель. Достоиници ёму высвітлёвали, же ту иде о „Najvyšší záujem obrany vlasti“. Не дало ся ніч роби-

ти. Директор іщі пожадав поміч од посланця Федералного народного згромаждіня, пана Штенька, родака з Габуры, котрый заступав Выходну Словакію. Выслідок був такий, же за короткий час пришов „Povolavací rozkaz“ і я мусив наступити 1. новембра 1951 до армеды. Розлучка з учітелёв у кабінеті была невесела. Ку вляку ня выпровадив сам директор. За путёв сьме велё того не наговорили. На штаціоні уж ня чекав цілый ансамбль з балалайками, і шыткы школярі. Розлучів ем ся зо шыткыма, а кідь приходив вляк, директор ня обяв, выцілював і обидвоме сьме плакали. Шептав мі, же кібы ня скоріше з армії пустили, на ёго школі буде про мене все вольне місце. При наступі до вляку ансамбель зачав грати і співати нашу облюбену співанку „Роспрягайте, хлопці, коні“. Тоту співанку ведно із школярями співав і директор. Із вляку ем довго зо слызами в очах руков кывав моім школярям, но главно моёму доброму директорови. Так скінчила моя учітельська карьєра на радованьскій мішанці.

Моя служба у армэдї тримала 38 років. О моім директорови і о школі я лем мало ся дізнавав із нашой пресы, но по довгих роках мы ся предсі лем стрітили.

Стріча по 45-тёх роках

Вліті у 1995 році были організованы ославы – 100 років од заложіня Руськой учітельской академії в Пряшові. На мойй позванці было нарисане, же уквартелёваня про позваных гостів є забезпечене у Духновічовім интернаті. У вестібулі интернату, кідь ем чекав на реїстрацію, дакто ня поклепав по плечі. Попозерам, і кого виджу: передо мною стоїть мій перший директор на радованьскій мішанці – Михал Сопіра. Не вірив ем властным очам. Выобімали сьме ся, зо слызами в очах позерали на себе, і тішили ся, же по 45-ёх роках ся зась видиме. Такой ку мі прорік: – Іване, де ты цілий тот час пропадае. Я о тобі ніч не знам. Знаш, яку радость ем мав, кідь на вратниці ем увидів твоє meno. Не міг ем ся тя дочекати. Ключі од ізбы уж мам, будеме спати ведно. По гарадицах на першій шток сьме ішли помалы, робили заставки, бо сьме мали што і о чім говорити. Вечур на ізбі при каві ем ся дізнав, же у 1958 році школа была добудована, ключі одовздав новому директорови Михалови Кантулякови, і ёго переложыли, по властной просьбі, до Михаловець, де робив заступцю директора на основній школі. Жена му барз захворіла, закоротко померла. З сї смертёв ся не міг выривнати, зато сын Борис го закликав до Братіславы. Барз ся интересовав і о мій живот. Я ёму росповів, же по одході із Радвани до армії ем закінчив Воєнську технічну академію у Бырні, де ем здобыв титул воєньского інжніра, робив ем на воєньских фабриках і забезпечовав зброю нелем про нашу армію, но і про армії за границями нашой країны. Послідні roky служив в армії я зась засів за учітельську катедру. На Высокій технічній школі у Кошыцях я ся став началником на Воєньскій катедрі, де сьме учіли студентів спознавати ракетову і ділострілецьку техніку. При довгій бісіді години указовали північ. Ішли сьме спати, бо на другый день програм зачинав святой літургіов у катедралнім храмі. Ту мы ведно співали знамы нам церковны пісні. По скінчіню цілого програму ослав, про будинку Руськой учітельской академії, сьме ся розлучили зо желанём далшой скорой стрічі, котра ся уж, жалё, нігда не стала.

На ославах 60-тых роковин радованьской мішанкы у 2007 році ем ся дізнав, же бывшый директор **Михал Сопіра умер у 2006 році як 91-рочный**.

У тых моїх споминах на Михала Сопіру ем ся снажив штонайвірніше характеризовати ёго як чоловіка, ёго добре сердце, ёго одношіня к людям, але і як вірного русина. Міжджі учітелёв не мав неприятелів, ёго любили люде на селі, помагали му, бо роботу, котру добрі робив, была на хосен цілому нашому русиньскому народу. По правді треба повісти, же собі заслужыть, абы Основна школа з матерьсков школов у Радвани над Лабірцём несла ёго meno.

Инж. Іван ФРІЦЬКЫЙ, Кошыці

НАРОДНЫ НОВИНКИ

Выдавать **Русин і Народны новинки** за помочі Міністерства культуры СР. Шефредактор: Мгр. Александер ЗОЗУЛЯК, редакторкы: ПгДр. Кветослава КОПОРОВА, ПгДр. Марія МАЛЬЦОВСКА, языкова редакторка: ПгДр. Анна ПЛІШКОВА, ПгД. Adresa: **Ľudové noviny, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR.** Tel.: 051/772 56 29. Передплатне на рік 250,- Ск, до сусідніх штатів – 600,- Ск, або 27,- \$, або 18,- € до загранича поштов ІІ. кл. 39 \$ або 26 €, поштов І. кл. 44 \$ або 30 €, заплатити мож і в редакції, банковым переводом або поштовов поужковом на ч. рахунку 1386912153/0200, Všeobecná úverová banka, robočka Prešov. Реїстрачне ч. **MK SR 417/91, МІС 49 438**. Опублікованы погляды дописователів не мусять быти згодны з поглядами редакції.

Адреса новинок на интернеті: **www.rusynacademy.sk**, **http://narodny-novynky.presov.sk**, E-mail: **rusyn@stonline.sk**

Rusín a Ľudové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
PLZ
VsRP - 664/2003

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2